

AMICULU FAMILIAR

DIARIU BELETRISTICŪ ȘI ENCICLOPEDICŪ-LITERARIU CU ILLUSTRATIUNI.

Din scrierile inedite alui SIMEONŪ BĂRNUȚIŪ

V.

Observațiunī asupra educațiunii tinerimīi din Moldova.

(Urmare)

În Biografia lui SimeonŪ BărnuciŪ am amintitŭ ceva despre activitatea dezvoltatŭ de elŭ ca profesorŭ în Iași, unde dăia nopțea lucra alături cu Laurianŭ la înflorirea învățământului și la croirea unei noue direcții luândŭ de base stările dela poporele mai culte din apusulŭ europeanŭ. Dămŭ aci locŭ la câteva observațiunī asupra educațiunii tinerimīi din Moldova făcute de densusŭ, ca, dacă e de lipsă se se dovedescă și mai tare cea ce am susținutŭ acolo.

Era neapăratŭ, ca strămutările ce sau făcutŭ în starea politică a Moldovei, se resune și asupra institutelorŭ ei de educațiune și de învățatură dreptŭ legătura naturale care este între organele vieții unei națiuni, era neapăratŭ, ca se urmeze după redicarea guvernului de aici și starea cea problematică în care se află astăzi atâtŭ școlele din Iași câtŭ și cele din țeră, cu unŭ cuvântŭ totă educațiunea noastră națională din Moldova.

Acesta sau condusŭ până acum de consiliulŭ școlariŭ compusŭ din profesorii cei mai experimentați în sfera pedagogică ai școlilor secundarie și superiori, aceste dacă vorŭ mai rămânea lipsite de profesori cum au fostŭ până acumŭ, atunci consiliulŭ nu se va potē compune cum se cuvine sēu va lipsi de totŭ, și particularii sēu comisiunile pre care le va trimite ministrulŭ din Bucu-

reșci, și care potē vorŭ merita încrederea ministrului nu vorŭ poședa totŭ-de-a-una și încrederea publicului Moldovei, și lipsa acestei încrederi le va paralisa lucrările.

Progresulŭ celŭ fericitŭ alŭ învățăturilorŭ din totă țera au avutŭ se suferē forte multŭ în anii din urmă și din lipsa încurăgiamentului și a medilócelorŭ necesari: profesorii și mai alesŭ ai școlilorŭ inferiori, afară de acea că au onorariă măsurate cu prea mare parsimoniă finanțiale după necesitățile de astăzi, nu-și iau onorariile cu lunile întregi, așa câtŭ n'au nici ce se mănânce necum se le mai rămână câte ceva și pentru cărți și aparate literariă fără de care nu potŭ spori în funcțiunile lorŭ nici dascalii din școlele sateșci.

Școlarii se iau de scriitori din tóte școlele fără de diferențiă, unii se lasă de școlă pentruca se ajungă mai îngrabă la posturi cu salariă mari, de dóue de trei ori mai mari decâtŭ ale profesorilorŭ lorŭ cari au încărunitŭ în școlele naționali numai pentru credința lorŭ cătră aceste. În alte țeri nu se admitŭ la posturi fără de cursuri și esamini, și cei mai capaci se preferescŭ celorŭ mai puçinŭ capaci și diligenți, la noi sau vedutŭ și se vedŭ amblândŭ neconsiderați și atari tineri, cari au făcutŭ tóte cursurile aici în țeră; suntŭ și departamente, unde numele române de deregutori suntŭ numai raritate ca în Bucovina, și în Beserabia.

Institutele noastre din Moldova nu pot să facă progresul dorit nici din lipsa stabilității și a securității. Inimicii progresului nostru observându că sau deșceptat spiritul național și darul științei și în țera noastră, observându că se fac și progrese mai mari în școlile noastre naționale decât în școlile străinilor cari iau în arândă pre fi națiunii noastre ca să-i desnaționalizeze pentru banii ei proprii, au scos în public, că școlile noastre nu fac nici un progres, că moldovenii nu știu să facă nici programe de școle, au venit chiar și berari din Bavaria și jidovi din Galiția cu programe de școle ca să ne reformeze școlile după scopurile lor. Acestia și proteptorii lor publică de mult că școlile noastre superiori se voru rădica ca în zilele lui Asachi și vomu rămânea iarăși numai cu cele elementari și câteva gimnasiali.

Aceste și alte asemenea accidente merită a se lua în considerație mai ales acum când suntem provocati la duel național de toate elementele străine interne și externe și încă la un duel pre terenul științei, al industriei și al comerțului mult mai periculos decât duelul cu armele. În aceste împrejurări regenerarea națiunii noastre nu e probabilă, dacă fi națiunii noastre voru crește și acasă și în străinate în pensuni și în școle străine și când națiunea noastră din Moldova sar' mărgini în libertatea sa, după orice principia aduse cine ști de unde, ca să nu potă conduce educațiunea fiilor săi fără numai la impulsul ce i sar' da din București dela inima, rezultatul cel mai probabil ar' fi, că fiind inima cam depărtată dela extremitățile corpului național și nefiind încă destul de tare ca să arunce sângele cel de viață făcatori în toate părțile aceluiași extremitățile ar' amărți, și înainte de toate noi moldovenii.

Spre a regula și spre a asecura cursul educațiunii noastre naționale ar' fi neapărat:

1. Ca regulamentul școlilor să rămână lucratori până când se va face altul, și când se va face altul, acela să nu mai dea voie străinilor a întemeia naționalități străine pre pământul României ci să se țină cu consecența de principiele educațiunii naționale aședate în regulament, prin urmare numai §§-ii contrari educațiunii române să se rădice.

2. Consiliul școlarii al Moldovei să rămână în funcțiune, și fiindcă membrii aceluiași acum sau împușinat din lipsa profesorilor căsunată prin dimisiunarea profesorilor, guvernul să provoce pre profesorii dimisiunati a se întorče la posturile și funcțiunile lor și cari n'ar' voi să se înlocuiescă prin alții.

3. Postul inspectorului generale acum ar' fi mult mai motivat după ce sau concentrat administrațiunea școlilor în București. Inspectorii ar' pot să stăruiescă la ministeriu și pentru regulata eliberare a onorariilor profesoralii ca să nu fi nevoiți profesorii a-și părăsi posturile și a călători pre la Iași și București pentru onoriu.

4. Fiind educațiunea bună una dintre garanțiile cele mai tari ale constituțiunii statului, și fiind cu nepotință ca aceași să prospere fără de mijloce pemnariu, ar' fi bine, ca să se separe și să se creeze un fond anume pentru scopul educațiunii naționale, acest fond să nu se amestece cu alte fonduri destinate pentru alte scopuri naționale, ci să se aplice numai pentru scopurile educațiunii, pentru onoriu, edificii, aparate școlastice, biblioteci ș. a. — Cu acest fond sar' pot uni și ofertele binefăcătorilor pentru înaintarea educațiunii naționale.

5. Fiind educațiunea națională nu numai una garanță tare a constituțiunii statului dar și efectul acesteia așa încât în statul rău constituit nici educațiunea nu pot prospera, ar' fi neapărat ca să se dea Românilor libertatea ce li se cuvine; statul singur nice nu pot dota nici administra toate institutele de educațiune, comunele nelibere și serece încă nu pot să facă nemica demnă de omenii liberi în cauza educațiunii, aci venim naturalmente la constituțiunea cea veche municipală a Românilor, ca să se repună comunele și ținuturile în drepturile lor, să se facă și țeraniii proprietari pre ună bucată de pământ și apoi să se provoce toți Români la activitate.

6. Pentru Universitatea din Iași ar' fi neapărat acum și înainte de toate ca să se provoce profesorii dimisiunati a se întorče la posturile lor, și a să pune și alții cari lipsesc. Anume secțiunea științelor exacte reclamă totă sollicitudinea guvernului; moldovenii noștri încă nu cunosc, cumcă această școlă e terenul pre carele avem să ne disputăm până de toate zilele în contra jidovilor și a nemților, cari să versa pre țera noastră din politecnicele nemțești ca neșce lăcusce. Ar' fi neapărat, ca însuși guvernul să arete Românilor moldovenii necesitatea și foloșele acestei școle și fiindcă noi n'avem școle reali și gimnasia de ajuns, din care să trecă regulat un număr suficient de școlari la această școlă, guvernul să provoce pre toți tinerii cari au făcut cursul elementariu său alte cursuri și cari au și etatea cerută, ca să între în anul preparatoriu, care dacă l'ar' face cu succes apoi ar' pot să între ca studenți ordinari în secțiunea științelor exacte. Acest an preparatoriu să află și la politecnicele statelor unde sunt destule școle reali și gimnasiali.

(Va urma.)

Lacrimile mele...

*Curgeți lacrimi pre-a mea față
și-inecați a mea viață;
Căci de plângu nu-l de mirat,
Eu am lacrimi Ea mi-a dat.*

G. SIMU.

IUBIREA CEA DIN URMĂ

— *Novelă.* —

(Urmare.)

X.

După-ce trecuse podul numit au Change, orfana ajunsese în fața tîrgului de flori, pecîndu unu omu tîneru sî coborî repede din o cabrioletă și sî oprî inaintea ei dîndu unu țîpetu. Acesta era Flavianu, Flavianu de Locmaria, amiculu ei din copilărie, logodniculu inimei sale. Acêsta întîlnire neașteptată o sguđuî atăt de puternicu încăt fî constrînsă a sî aședîa pe una din băncile cheului și trebuî sî-șî deă tótă silința pentru a-șî linișci puținu sufletulu ei turburatu.

— D.-ta! dîsê Micheline cu o vóce încă totu emoționată. Ah! Flaviane, suntu fericită că te potî revedé! Nicî nu poteamî presupune ca în acestu momentu sî te afli în Parisu.

— În adevêrî, rîspunsê Flavianu, aședîndu-se lângă ea, în óra acêsta trebuia sî navigezu pe oceanulu pacificu, decă sórtea nu mi-ar' fi schimbatu dint'r'odată drumulu. Cîteva lunî după depărtarea mea, tatálu meu a devenitü jertfa unui atacu de congestiune de creeri. Acêstă veste mi-a sositü în Brasilia. Indată m'amü imbarcatu pe unu vaporu ce sî re'torcea spre Franța, și étă-mê acum suntu aici.

— Tatálu d.-tale nu mî iubia, dîsê ea; dar' era tatálu d.-tale, și eu aducîndu-mî aminte de elu nu potî sî dîcû, decătü D.-đeu sî-lu ierte.

— Micheline estî totu acea-șî — dulce și milósă...! Ah, eu asemenea amü aflatu despre mórtea mamei d.-tale, și amü plînsu-o sinceru. În sfêrsitü acêsta era prea naturalü, de óre-ce ea, vrednica femeia mî iubia ca și cândü așî fi fostü fiulu ei.

Cîteva minute de reculegere urmară acestei schimbări de gîndiri jalnice. Flavianu luasê mîna Michelinei și o strîngea cu gingașie, pecîndu tîneră fată, prin vîlulü umedü alü ochilorü ei mari negri, privia la ceriu.

Intr'adevêrî unü încîntătorü băiatü era acestu Flavianu Locmaria. Talia lui, de o înălțime ceva mai multü decătü mijlocie, avé mlădiere și eleganță. Obrajii lui cu nișce trăsuri de o regularitate remarcabilă, înfăcișau tipulu grației și alü sincerității. Elü, din fericire, avé una din acele fisonomii suridêtoare cari îți desvöltă interesulü și te atragü, așa dîcîndu ca unü magnetü. Fruntea lui arêta inteligentă, din ochii lui scînteietóri ce-teai agerîmea minții, buđele îi dovedeau bunătatea inimei. Natura, cu unü cuvêntü 'lú înzêstrasê cu îmbelșugare. Cu tóte aceste unü ochiü agerü ar' fi potutu surprinde în totalitatea trásurilorü sale unü simptomü supêraciosü, unü simptomü care destăinuia puțină vanitate împreunată cu óre-care

slăbiciune de inimă. Dar' numai ingerii suntu desêvêrșitî.

— Cătü suntu de mulțumitorü lui Domneđeu, carele m'a adusü în calea d.-tale! dîsê Flavianu veselü. Intr'adevêrî este o providență pentru intențiunile bune. Da, ea te-a învrednicitü a te aduce în calea mea pecîndü desperândü de a-ți mai afla locuința, voiamü sî mî re'tornü în Bretania, unde suntu așceptatü. Hotăritü sortii de isbêndă mî electriciză, și, decă nu m'așî teme că voiü fi luatü de unü nebuñu, a-șî săruta pulberea ce sî afli sub picioarele d.-tale!

— Tăcere! dîsê Micheline, ducîndu-șî la buzé unü degetü într'unü modü care te răpia. Sî nu uitămü că ne aflămü printre multe, și mulțimea nu e nici decum o singurătate!

— Ei bine! sî vorbimü în liniște, sî vorbimü cu demnitate, decă este cu potință, replică elü voiosü. În decursulu acestui tîmpü inima mea va bate o sută de pulsățiuni pe minută; insê ce-mî pasă, de-óre-ce numai d.-ta singură vei audî sgotulü confusü alü inimei mele?

Pecîndü Flavianu se esprima ast'-feliü, orfana privia la elü fixîndu-lü în modü straniu. Din privirea ei isvorau sêmțămintele cele mai insufletitóriă și pline de iubire. Intr'acea dîndu-șî silința, Micheline stînsê vâpaia indiscretă a acestei flacări, și Flavianu nu observă decătü numai o palidă lucire.

— Haide, urmă Flavianu cu o seriozitate comică, sî ne luămü cu aerulu unui omü de legî și d.-ta aerulu de clientă a s'a. Căci și așa suntu aprópe de palatulü justiției, trecătorii ne vorü lua dreptü ómenî, cari au de lucru la bêtrána și respectabila Themide (đeîța justiției.)

— Idea este originală. Ascultü dară cu atențiune elocuenta vorbă a avocatulu meu.

— Atunci sî purcedemü numai în ordine și spune-mî numai decătü decă mî mai iubeșci ca odinióră. Eu, eu mî grăbescü de a-ți anunța. De o sută de orî te iubescü mai multü ca nicî-odată!

O viă roșată coloră fruntea încîntátóre a Michelinei.

— Oh, oh! dîsê ea făcîndü sî alunece unü surisü pe urmele emoțiunei sale. Mi sî pare că d.-ta începi de acolo unde ar' trebuî sî sfêrșescî. Nu esistă, în faptă, o lacună pentru d.-ta în esistința mea? și în acêsta privință n'ar' trebuî ca d.-ta sî mî întrebî mai antăiü?

— Nu te întelegü.

— Este aprópe unü anü decîndü locuescü în Parisu. Sci d.-ta cumü am trăitü eu aici?

— Sî mî ferescă ceriulü de a te întreba! Nu-ți cunoscü eu inima d.-tale? Nu suntu eu convinsü că viéta d.-tale? a trebuitü sî fie fără prihană, fiindü-că trăiesci?

— Îți mulțumescü Flaviane! Étă o vorbă frumósă, și sum mândră că ți-amü înspiratu-o.

— De minune. Itî punü din nou îngrozitóreă mea întrebare: Mî mai iubescî ca mai'nainte?

Micheline sî făcü palidă, sângele i sî grămădea la inimă. Inse stăpînîndu-șî de-odată acêsta

puđore instinctivă care este grația supremă a ju-
neței, respunse cu o demnitate adorabilă:

— Te iubesc totu-de-a-una.

Flavianu sári pe bancă de bucurie.

— Haide Micheline, se plecămú! strigă elú.

— In ce țără — ceriule sfinte! întrebă tinera
fată suridéndu și inmărmurită totu-de-odată.

— La Saint-Nazaire, mare Domneđeule! Vréu
se te ducú eu insu-mi acolo. Colo josú între acla-
mațiunile celorú cari te-au cunoscutú, te-au sti-
matú și te-au iubitú, vomú sevérsi marele actú alú
vieții. Ne vomú căsători. Flavianu întinse mâna
tovarășei sale ca se o ducă spre cabrioleta ce se
afla la vre-o câțiva pași, și in care o geantă anunța
unú proiectú de călătorie. In momentul in care
Flavianu întâlnește pe Micheline, elú se ducea in
adeverú la gara dela apusú.

— Reocupă-ți loculú aici lângă mine, ție
tinera fată apesată. Esti prea grabnicú in hotă-
ririle d-tale, amiculú meu. Mi-e cu neputința de-a
me hotári atátu de grabnicú. Eu nu suntú pe
deplinú liberă, de a-mi indepliní chiar' dato-
rințe seriose.

— D-ta..... Și cătră cine?

— Cređi dóră că decándu amú venitú la
Parisú se nu amú vre-o datorie de recunoștința
și de afecțiune? — Ah! decă ai sci câtă nenoro-
cire, câtă suferință, câtă desperare au datú ná-
vală asupra mea, ai înțelege că, decă n'amú că-
đutú jertfă pecatului, acésta amú se-o mulțumescú
impregiurării că amú găsítu ajutoriulú unui sufletú
plinú de milă și de generositate.

Stándú tăcutú și cu inima sfâșiată de dorere,
Flavianu ascultă mărturisirea durerosului trecutú
alú Michelinei, pe care elú nu-lú cunoscea. Mi-
cheline îi istorisi plecarea s'a din Saint-Nazaire,
mórtea mamei s'ale și întervenirea lui Pascalú
Kersaint la mlăstinele sároșe; sosirea ei la Paris,
grabnicele ingrigiri pentru siguritaea ei ce-o avu-
sesé sub coperișulú ospitalierú alú mătusei sale;
apoi izolarea ei totală, căderea ei in descurăgiare
și încercarea ei de a se sinucide.

Flavianu se înfioră.

Ah! nebuna! nebuna! murmură Flavianu in-
cându-și unú suspinú.

Tinera fată reluă cuvéntulú; esplică cum fu-
sesé mântuită, cum îi venisé idea se-și caute re-
fugiú la bunătățile lui Pascalú Kersaint. Ea de-
scrise cu câtă grabă căută elú se-i dee ajutorú,
curagiulú neobositorú cu care Kersaint o apérase
contra presiunilorú bólei, stăruința plină de gin-
gășie cu care a tratatu-o in decursulú însănăto-
șării sale.

Ea mai adausé că, pentru a completa atâtea
fapte bune, Kersaint o aședăse într'o casă de co-
merciú, unde prin lucrare și-a asiguratú o ne-
atêrnare.

— Înțelegi acuma, ție Micheline, că înainte
de a-ți urma, sum datóre, celú puçinú se previnú
pe binefăcatoriulú meu?

In măsura in care Micheline își destăinuise
starea, Flavianu sêmțisé că asupra sufletului seu

apăsa o neliniște nespusă. De sigurú, Flavianu
era departe de-a avé sufletulú încercatú de acelu
scepticismú batjocoritorú care bănuiesce ori-ce
nevinovăție, ori-ce desinteresare, și nici nu se gân-
dia a trage la îndoielă natura relațiunilorú dintre
orfană si acela care trecea de tutorulú ei. Cu
tôte acestea o iritațiune inăbușită ilú cuprinsé, și
nu putea delătura din inima lui ságeța gelosiei de
care peptulú lui tusesé atinsú.

— Ce felú de omú este acesta? întrebă
Flavianu cu asprime. D-ta nu mi l'ai descrișú
incă.

— Elú nu mai este june și nu este frumosú,
respunsé cu naivitate Micheline. Cu tôte aceste
elú are caracterú tinerú și sentimente frumoșe.

Ai se-lú iubesci, Flaviane, și-o prediciú.

Acestú răspunsú se părú a risipi încátu-va
nedumeririle lui Flavianu. La vârsta de douădecé
de ani se mai póte cineva teme de rivalitatea cre-
țelorú obrazului și a perilorú cari inalbescú?

— Condu-mé la d-lú Pascalú Kersaint strigă
tinérulú omú cu bucurie. Îi voiú mulțumí; ilú voiú
binecuvénta! apoi îi voiú anunța apropiata nóstră
căsătoriă și îi vomú ție: vino cu noi și fi alú
familiei nóstre!

— Inainte de a te presenta binefăcatoriulú
meu, respunsé Micheline, se cuvine ca se-lú pre-
vinú. Vino deci mâne la d-lú Kersaint, te voiú
așcepta acolo.

Micheline îi dete adresa lui Pascalú.

— Fie, dar' pe mâne — respunsé Flavianu.

Deși trecea multă lume pe dinaintea lorú,
totuși Flavianu astă-dată depuse două sárutări fer-
binți pe drăgálașa mâná a tinerei fete, care se
făcú roșie ca unú granadú și se depártă repede.
Nu se depártă de o sută de pași și auđi
murmurândú la urechia ei:

Primesce-o, Micheline. Ea îți va vorbí de
dragostea mea, imbobocită și radiósă ca și ea!

Flavianu îi oferí o frumoșă roză de Provins,
inrouată și cu colorí vesele, ce o luasé de pe unú
rosarú din têrgulú Florilorú.

Micheline o primí, surisé cu unú aerú plinú
de fericire, însé nu se mai oprí.

Cândú Micheline sosí in strada Val-de-Grâce,
zări pe dómna Angèle, stándú in picióre la ușa
grădinei, privindú in drépta și stânga ca și cum
era cuprinsă de o viă nedumerire.

XL.

Incă din departe contesa recunoscu pe Mi-
cheline, și o chemă făcendu-i repede unú sêmnu,
ca și cândú s'ar' fi grăbitú a-i vestí unú periclu.
Micheline alergă cu iuțelă, și, observândú pe fața
aprópe pururea linișcită a dómnei Angèle óre-care
alterațiune, o întrebă cu o voce tremurătoare ca
și cum ar' fi presêmțitú o nenorocire.

Ce este? Ce voiești a-mi împártăși? mur-
mură Micheline cu spaimă, pecândú tovarășa ei o
trăgea in spre grădină.

Sermana vėduvė cu fiica sa orfană.

— Nimicü . . . Puçinü lucru, în cele din urmă . . . Nelinişçitü de întêrdierea d.-tale, d.-lu Pascalü a eşitü sê te întêlnescă. Mê mirü cum de nu te-a întêlnitü.

Acêsta e totulü? Oh! atunci mê linişçesci. Amü fostü reţênută în drumü O surprindere cu totulü neaşceptată. Îţi voiü povesti-o îndată. Însê mai antăiü, pentru ca sê linişçimü pe escelentüü nostru amicü, permite-mi ca sê mê ducü înaintea lui. Elü sê va fi dusü pe calea-i obicinuită, în vreme-ce eu, dorindü ca sê cruţü tîmpü de câteva minute, aşiü lua drumulü celü mai scurtü.

Micheline apucase pe contesa de mână şi o ducea cătră stradă. Însê dómna Angèle o sili sê remănă pe locü şi îi declară că în tîmpulü absenţării d.-lui Kersaint, are sê-i încredinţeze unü secretü.

O clipă după acêsta şi una şi alta şedeau în salonulü lui Pascalü. Jaluziile pe jumătate închise nu permiteau sê între în odaie decâtü o lumină slabă. În mijloculü acestei penumbre totü sê ascundea: tapete, mobile, tablouri. O melancolie linişçită dómnia acolo, ce armonia de minune cu emoţiunile unei conversaţiuni confidenţiale.

Contesa sê reculesê unü minutü, apoi începü sê vorbescă ast'felü cu o voce plină de întristare şi de grije:

— Scumpă copilă, n'ai observatü nimicü de două, trei luni în fisionómia d.-lui Kersaint?

La acêsta întrebare, ochii Michelinei exprimă o uimire amestecată cu nelinişçee şi curiositate.

— Da, în adevêrü, răspunsê Micheline cu unü aerü oficiosü, i-amü vêçutü obrazii mai paliði, fruntea mai plină de griji, privirea mai plină de suferinţe. Mi s'a părutü că ascunde o suferinţă.

— Şi d.-ta n'ai întêlesü nimicü, n'ai ghicitü nimicü?

— Nu, căci d.-lū Pascalü în faça mea, atâtü de grabnicü își alungă posomorélă ce-lū apasă, încätü abia aveamü tîmpü de a mê preocupa de ea . . . Şi ôre eu sê fiu cauza fără voia mea, a chinurilorü sale secrete? răspunsê tinera fată cu nedumerire.

Contesa o îmbracişă preste frunte.

— Aşa credü, răspunsê contesa cu unü tonü expresivü. O bănuielă grabnică, cu iuţala fulgerului, îi trecü prin mintea Michelinei. Ea presimţi cea-ce era sê afle şi sê cutremură.

— Te rogü, lămurese-mê, dómna — murmură Micheline.

— Ei bine, prea frumósă mea: sê scii dar' că d.-lū Kersaint te iubesc. N'amü expresiuni ca sê-ţi spunü câtü de multü te iubesc, şi elü suferă de acêsta pasiune fatală în care nu are speranţă şi pe care o condamnă ca pe o nebunie. Micheline sê aşcepta la acêstă descoperire. Asemenea nu lăsă sê-i scape nici unü semnü care i-ar' fi potutü trada resimţirea. Contesa se folosí de acêsta linişçee aparentă. Ea continuă:

— De sigurü, dîsê ea, amorulü ce i-lü înspiri d.-ta, nu este de locü, una din acele flacări

tinereşci cari îndată cu primele impresiuni producü graçie şi farmecü. Dar' credemê dragostea ce o nutresce Kersaint pentru d.-ta, este isvorită dintr'unü sentimentü totü atâtü de puternicü şi durabilü, de ôre-ce ea este în ôre-care privinţă unü rezultatü din totü ce inima umană are mai gingaşiü, mai esaltatü, mai curatü. Acesta este unü sublimü amestecü de îngrigiri părinteşci, de desinteresü amicalü şi de entusiasmü amorosü. Însê de ce sê-mi batü capulü, reluă contesa cuvêntulü suspinândü uşorü a definí dragostea acestui omü, a cărui calităţi nobile le cunosci? Elü te iubesc şi cu acêsta am dîsü totü! Elü te iubesc exclusivü, absolutü. Şi încă în acelu gradü, încätü fără d.-ta nu pôte trăi. Elü lăngedesce, elü desperéză! elü móre!

Dómna Angèle sê insufletisê. Vibraţiunile vorbelorü sale resunau fără indoiélă ca unü echou alü reamintirilorü ei. O umbră de melancolie durerósă îi acoperia privirea. Micheline 'şi plecase capulü înainte, incremenisê ca o stană de piêtră! Sermana Micheline sê afla intru o stare dintre cele mai penibile. Desparte dragostea lui Flavianü şi dragostea lui Pascalü, de alta, atragerea ce-o avea cătră acela şi simţulü de recunoşçinţă ce-lü păstra pentru acesta: aceste împregiurări aspre îi frământau mintea şi inima, încätü neşçiindü ce sê răspundă dómnei Angèle — tăcea. O viuă emoţiune o apêsa. Era p'aci sê isbucnescă în suspine.

Contesa nu-şi dete esactü sémă de sentimentele tinerei fete, şi adausê cu unü tonü hotărîtü:

— Dela d.-ta atêrnă, scumpă copilă, ca d.-lū Kersaint sê pótă fi numai decâtü omulü celü mai fericitü, ca inima lui turburată, pe viitorü sê nu mai resfrângă, decâtü razele unei dulci serinatăii. Sê consimţi a devení soçia lui şi minunea sê va împlini.

Acêstă conclusiune era de prevêçutü, şi cu tôte aceste Micheline la auðulü ei tresări adêncü. Micheline avü poterea de a sê stăpâni ca pe faça ei sê nu sê pótă observa nimicü din cea ce sê petrecea în adênculü inimei sale: însê chiar' nici acum nu fü în stare de a potê vorbi ceva.

— Ei bine! nu-mi răspunði, reluă cuvêntulü dómna Angèle uimită. Refusí a-ţi uní destinulü d.-tale cu acela alü dlui Pascalü? . . .

Pôte că elü nu-ţi pôte realiza idealulü imaginaţiunei d.-tale? Ah! cugetă-te la acea, că tinereţea şi frumşeţea suntü trecătóre, vêrtuţile însê rêmânü. Apoi, d.-ta şci mai bine ca orî-care alta, că puçini ómení au inimă atâtü de nobilü înzestrată ca amiculü nostru. Ai face mare nedreptate dacá i-ai respinge mâna ce ţi-o întinde şi care îţi e devotată. Dacá ea nu-ţi oferă bucuriile ardêtóre ale unei iubiri împărtăşite şi de d.-ta, ea îţi promite celü puçinü fericirile nestrămutate ale unei esistenţe linişçite şi binecuvêntate.

În vreme ce Micheline, nedumerită şi gânditóre sta la indoiélă despre cea-ce avea sê facă, contesa sê grábí de-a mai adauge:

— Şi de altmintrenea, dă-mi voe, fată, sê ţi-o spunü curatü: Orî câtü de onorabile suntü re-

lațunile d.-tale cu d.-lū Kersaint, totuși nu sunt regulate. Da! eu o știu acēsta. Insuși d.-lū Pascalū mi-a mărturisitū natura relațunilorū d.-vōstre. Situația d.-tale este forte delicatā. Mai curēndū sēu mai tārđiu ea pōte fi divulgatā, și acēsta ar' fi supērāciosū, de-ōrece lumea este totū-dē-una o talmăcitōre rēuvoitōre. E vorba sē pui capētū acestui pericolū. Nimicū nu ē mai simplu: decātū ca tutorulū d.-tale sē-ți devinā bārbatū, și totulū e reparatū. Sē-ți mai vorbescū despre însemnatele avantaje ce ar' resulta pentru d.-ta din acēsta în-socire? O pozițiune dēmnā de stimatū, o esistență onoratā, realitāți solide pe carī o fatā tinērā cu minte, trebue sē le prefere toturorū vanitāțilorū romanțiose carī i-i suridū inimei ei tinere. . . .

Haide! Micheline, decide-te! Spune-mī o vorbā și acēsta sē fie: Consimtū.

Cāndū isprāvī cu acēsta îndemnare, contesa auđī unū pasū sunătorū pe nāsipulū din grādinā. Fārā a așcepta rēspunsulū ce stāruiā a-lū primī, sē scolā repede și sē dusē sē privēscā printre jaluziī.

— Nu e elū, dișe contesa, reășeđēndu-sē pe divanū. . . . Dar' sē vedemū, ce sē-i rēspunđī dlui Kersaint cāndū sē va reīntōrce?

Așa-darā elū te-a rogatū, dōmnā, de a-mī propune acēsta însoțire?

— Elū o doreșce din tōtā inima. Te învoieșci? Printr'unū gestū rapidū, Micheline își dusē la buze frumōsā rosā de Provins ce i-o dase Flavianū. Lāsā sē-i cađā o picăturā de rōuā a dorerei sale, mārđaritariū umedū a desperării sale.

(Va urma.)

Lexiconū de conversațiune.

Adevērulū e o plantā, care la toți foloseșce. Dorere cā'n astā lume, arare-orī înfloreșce.

Apa este beutura cea mai bună pre pāmētū, Fōrte mulți ómenī o beu, — dēnsa are unū avēntū, Cāndū bei apă, nu porți fricā de vițioșā pricinā, Orī cātā apă sē bei, nu te-mbeți sē cađī in tinā.

Armonia e o flōre, mândrā și strălucitōre, Clima din părțile nōstre nu-i este favoritōre, Prin urmare pe la noi in pré rare locuri cresce, In-a siēsa parte a lūmei fōrte frumōsū înfloreșce.

Aurora este nunciu, este o frumōsā Dīnā E prevestitōrea đilei, dīnsa pōte sē susținā Intre nōpte și luminā unū misteriosū hotarū, Pōrtā roze pre guritā, sē nutreșce cu nectarū, E fragedā și pompōsā ca feciōra adoratā, Cei lenioși nu-o cunoscū, ei nu o vedū nici-odatā.

Aurulū e unū metalū renumitū și scilpitoriū, Conștiința multora sē frānge prin elū ușorū.

Banii suntū unū instrumentū curiosū și renumitū, Cu care poți sē te naltī đin nadirū chiar' in zenitū, Din zenitū iar' in nadirū ușorū poți sē te scoborī, Fārā fricā de periclu, sē-ți frāngī óșele sē mori. . .

Ce e Buletinulū sorții? Carte mare și vestitā, Care conține in sine a popórelorū ursitā, — Óre Dōmne 'n astā carte ce sōrte și ce destinū Va fi scrisū sē mai supōrte strănepoții lui Quirinū? Sē cetescū in astā carte am doritū de multe orī Sē vedū eu scrisu-i acolo, cā dinșif-sū nepăsătorī. . . ?

Scimū cā **B**unā cuviința e o prea frumōsā Dīnā, Dar' este cea mai modestā, — rarū cavalerū i-sē

[nchinā, Ea in tēmpurile nōstre rabdā batjocurā multā, Cavalerii cei galanți i dau palme și-o insultā.

Carakterulū e o marfā forte scumpā lăudatā, Pentru unī, pentru alții e o cārpā lăpadatā.

Ce este Căsătorīa? Fortărățā minunatā, Și care giurū-impregiurū e cu murī incungiuratā, Captiviī de voiā bună sau obligatū pe viēțā Cā vorū petrece inchiși in acēstā fortărățā, — Mulți doreșce sē iēsā afarā, dar' nu potū, — până [la mōrte,

Catenele lorū de roze. . . suntū osēndiți sē le pōrte; In aceștea suferințe de voie bună primite, Ei privescū cu dorū ferbinte, cu inimile strivite La frații cei dinafarā, ce trăiescū in libertate, Cariī inse ardū de dorulū sē pōtā și ei străbate In acēstā fortărățā. . . captiviī cugetā. . . vai. . . Cu ce bucuriā vinū. . . dar' lasā vinā numai. . .

Cavalerū de vrēi sē fi sē recere sē ai parte De dōue: sē ai banī mulți și sē scii puținā carte.

Concordia đina pāciū, prin intelēpta-i metodā Ar' poté face minuni, decā n'ar' eși din modā.

Crates a fostū filosofū, ce-și aruncā banii-'n mare, Nime nu-lū mai imitezā in astā lume mare.

Dreptatea dec'ar' trăi Diogen cu lampa sa, Sē-o caute pre pāmētū, socotiți cā-o-ar' afla?

Eroismulū e o flōre ce frumōsū a înfloritū In evulū vechiū, — dar' acuma cu totulū sa vesteđitū.

Prin Etichetā invēțā cavalerii cu «bon ton» Ca sē scie conversa cu damele din salonū; Dar' Filipū alū cincilea a greșitū in contra ei, Cāndū dela tronulū regescū elū eschisē pe femei. . .

Cāndū mergū fetele cu furca, ca sē tōrcā 'n șeđātōre, Apucā feciorī F usulū dela fetele feciōre, Și fetele nu potū tōrce, sē scape de crisa mare Ele-și rescumpērā fusulū dela junī prin sārutare;

Ce strategiă frumoasă, și ce beletriscă fusă,
Ce păcat că prin saloane domni nu l'au introdus!

Hymen e rege frumos, sub flamura-i iubitoare
Nu numai junii se nrolază, ci și fetele feciore
Și încă de voia bună. — Acestu rege fericit
N'are datină să deie soldaților săi obșit.

Ce este Literatura? Minunată măiestriă
Prin care numai pușini pot scapa de sărăciă...
Și literații români să vaieră pe'ntrecute
C'au ajuns la trista sorțe a Casandrei celei mute.

Lumea este un teatru, pe bina ei mulți actori,
Multe tragicomedii, reproduc de multe ori.

Magnetul e un metal carele din a sa fire
Atrage la sine corpuri, el scutesce de trăsire
Edificiile nalte, și atunci se numesce
Parafulgeru. — De acesta ar' avé lipsă firesce,
Și inima unor tineri pre care de multe ori
O schintéuă electrică din doi ochi strălucitori
O strivesce... Acestu remediu încă nu l'a inventat
Secolul n'ouespredece... secolul celu laudat
Cu attribute brilante, dar' in butul tuturor
Va fi aspru critisat de secolul venitor.

Pegasul e călușel, sprintenel și frumușel,
Unii călăreți vestiți se aventă 'n nori cu el, —
Mulți voiesc se-i imiteze... inzedaru că nu reiesu,
Pegasul lor e mărtogă, că n'au se-i dec ovesu...

Ce se dicem de Rachiu? Noe descoperind via
Pote fi măreț și falnic, el a produs bucuria...
După multe mi de ani voind un om procopsit
Să imiteze pe Noe... Și el dar' a scormonit
Prin sciințele naturei... producându noua minune...
Veacul nostru-i derogă, că acesta invențiune
Nu este meritul seu... avend inse ocașione
Rachiul celu inventat l'a adus la perfecțiune...
Că decimi de speculanți pot să se inavutiască
In o proporțiune dréptă precum pot să serăcescă
Și mi de consumatori, prin rachiul urgisit,
De ce n'a remas pamentul in veci orfan și lipsit
De acéstă ticălosă și miseră invențiune!
O! atuncia câte rele și câtă amărățiune,
Remăneu in veci ascunse chiar' in germenel lor!
Decă nu era rachiul! alu căru inventatoriu
Pagubă că nu sa dus de-aici in altă lume
Cu trei dle mai nainte de acest fatalu renume
Să fiă remas om simplu și de strănepoți uitat
De-ar' trăi i-ar' păre reu de tristul seu rezultat...

Ce este Rafinaria? Metoda cea mai ușoră,
Prin care un șarlatan te pote trage pe sfóră!

Ce insemneză Resboiu? Când doue ostiri
[contrare
Pe viéta și pe mörte se bat cu inverșunare;

Este un conceptu abstrasu, — resboiu in realitate
Este in care țesu pânza muierile dela sate.

Poeții, romancierii, știu mai bine defin
Sărutarea, ve spun și eu, decumva voi nimerf...
Ea este distanța zero, — dar' se nu-me critisați, —
Intre buzele rumene, alor doi amoresați,

Tăcerea este frumoasă, dar' forte grea măiestriă,
Sunt rari bărbați înțelepți, cari bine se-o știă
Pentru femei — de și ele tôte fără esceptiune,
Sunt înțelepte — tăcerea e cea mai mare minune.

Virtutea este o flóre, carea frumosu infloresce
Cu greu se lucră pamentul in care densa cresce.

Șiți voi ce este Zefirul? Posta amoroșilor
Fiind el de la natură mândru, sprinten și ușor,
Pörtă doruri și suspine și gingașe sărutări
Amanților depărtați preste munți și preste mări.

Joan Popillu.

De la băile Tușnadului.

20 Augustu n.

Tomra, cându plecă rîndunelele, nu-i așa
iubite cetitoriule, că simțesc și Tu ca și mine, o
jale órecare, ori Te cuprinde ceva, care Te pre-
dispune a melancoliă.

Scriu sub impresiunea acestui simțemint
pentru că, privind in giurul meu, vedu că din di
in di óspeții se impușineză ca rîndunelele și mâne-
poimâne va trebui să-mi iau calabalicul și să
plec și eu.

Regretu plecarea óspeților, regretu că va
trebui să plec, o regretu pentru frumșele min-
nate cu cari natura a inzestrat aceste băi, seu
mai bine, pentru situația pitorască in care se gă-
sesc aceste băi.

Tușnadul, de preferință, este o baie de
aer. Toți, cari vin aici caută și găsesc un
aer curat, inbalsamat cu mirosul aromatic
de brad, cum nu se găsește la nici una din băile
nóstre din Austro-Ungaria. Băile de la Borszék
de exemplu, nu pot avé, in privința asta însuși-
rea băilor de aici, pentru că Borszékul este mai
espusu curentului de aer, pădurea dinpregiur
este mai depărtată, pe cându Tușnadul este așe-
dat ca 'ntr'o căldărușă, intre brađi, scutit de
munți, încatu temperatura rămâne aprópe con-
stantă.

Din linia a dóua servesc de cură apele
minerale, cari se folosesc atatu pentru beutu cât
și pentru scaldă.

Dr. Pawelka arată că Tușnadul vindecă ur-
mătorele bóle: catarul bronchial, bóle de peptu,
incepătoare, scrofule, lipsa de sânge, gâlbina,

cataruri cronice de stomachū și mațe, de urină și mitră, anomalii de menstruațiune, slăbițiuni de nervi, histeria, reumatisme cronice și alte suferințe de nervi.

Altă cură se poate face cu lapte de capră curatū, ori cu lapte mestecatū cu apă minerală.

Apele Tușnadului au trebuit să fie cunoscute deja în secolul trecutū, pentru că după cum ȳice Dr. Pawelka, unū călugărū jesuitū scrie în »Dacia siculia«: Tusnad ab aquis acidis singularis cum primis virtutibus famam obtinet. Altă amintire despre ele nu se face nicăiri până pe la anulū 1842. Sē spune că în anulū acesta unū păstorū de vite, cu unū feliū de bube pe peciōre, rătăcindū și petrecândū mai multū tēmpū pe aici și fiindū nevoitū a trece de repețite ori prin apele de aici, dela o vreme băgă de sēmă că i-sē curăță bubele, cari le avē de ani de ȳile. Scirea acēsta sa rēspânditū iute în tōte părțile și au datū indemnū celorū în dreptū a sē interesa de isvōră.

În timpulū din urmă Tușnadulū sē inzestrēză cu totū feliulū de îmbunătățiri: promenăȳi în tōte direcțiunile, și cu vile frumoșe dintre cari amintimū pentru óspeți vila Prager, Römer, Konya, Bánffy, Schweiz, casele Konopassek, dar' din tōte acestea nici una nu-mi place ca miculū edenū, ce și-a făcutū d.-lū Stănescu din Brașovū pentru familia d.-sale: case și parcū de care nu te-ai despărți nici odată. În primăveră anulū acestuia, înainte de deschiderea sezonului, s'a terminatū frumosulū edificiu de băi în care sē află patru basene pentru băi reci, patru băi de salonū, reci, una de aburū și 14 vane pentru băi calde.

Preumblări principale suntū: imediatū în pădure, unde cāntă și musica după amēȳi, și unde sē află și o cafenea, apoi pe dealū de-așupra băilor la »vêrfulū lui Apor« și la »Ludmilla,« de unde veȳi înaintea ochilorū o panoramă din cele mai incântătoare.

Escursiuni sē potū face în totă ȳiua peste Oltū, cale de 10 minute, ori la Sânt-Ana și Būdös. Aceste din urmă la totū casulū, suntū cele mai frumoșe.

Escursiuni la Sânt-Ana și Būdös sē facū de societăȳi mai mari, cu dame séu fără dame; sē potū face și într'una adecă la amēndoue locurile de-odată.

Ar' fi păcatū sē vină cineva la Tușnadū și sē nu facă escursiunile acestea.

Pentru domni e mai consultū sē facă drumulū pe josū, pe din dosulū vilei Bánffy séu de la Ludmilla. Din amēndoue locurile, în două ore ajungi la laculū Sânt-Ana, care este de o frumsetă estraordinară; situatū într'unu vêrfū de munte, 951 metri de-așupra mării, ȳirū-impregiurū braȳi maestatici. Apa este limpede ca cristalulū. Periferia lacului o poți percurge cam în o 1/3 oră. Lângă lacū sē vedū și astăȳi ruinele unei capele consfințite sfintei Ane, de aici și numirea lacului.

„Amiculū Familiei.“ Anulū XIV. — 1890. Nr. 17.

Cândū ajungi la lacū trebuie sē fi cu traista bine căptușită de merinde, pentru că-ȳi lasă gura apă de fōme.

De aici recreatū, în alte două ore ajungi la Būdös.

Būdösulū este unū munte înaltū de 1140 metri. Pe cōsta lui sē află o grotă séu peșceră cam de trei metri înaltă, de doi largă și până la 14 pași de lungă. Pe păreȳii grōtei este aședatū unū stratū grosū de puciōsă. Din partea de susū picură neconținutū în nisce farfurii aședate josū, unū fluidū acriu, cu care sē spală ómeni, ce suferū cu ochii. Gazulū din lăintru este atātū de periculosū încātū trasū în pieptū, la momentū produce mōrte. Sē și vedū mai multe morminte de ale nefericitiilorū despre cari sē ȳice că au intratū de bună voia în lăintru. De grotă te poți apropia binișorū, numai sē nu te plēci în ea. În lăintru sē cuprindū nădușeli, bani de monedă și orologiulū ȳi-sē negrescū numai decātū, mai târȳiu însē iară-și capetă colōrea. Mirosulū de puciōsă îl simȳesci cale de 10 minute.

Grota nu este ingrigită de locū, nu e închisă încātū pōte intra în ea ori-cine. Cu tōte astea cândū te scōbori la birturile din drumū, birtașulū îți cere o taxă de 3 cruceri.

Din josū de Būdös sē află două basene de scalde reci, conțēndū mare cantitate de sulfură; sē folosescu cu mare succesū contra reumatismului.

Dēcă comunicaȳia la băile acestea ar' fi corespundătoare și confortū, băile ar' fi cercetate de ómeni. Locuințele de astăȳi suntū fōrte primitive și simple de totū, suntū numai nisce colibi de scândură, prin a cărorū păreȳi suflă vântulū de tōte părțile.

De altfelū cele două birturi concurente te despăgubescū pe deplinū în privința mănecărilorū și a beuturii. Cu deosebire gustuosū este unū papricașū, gătītū aici în vêrfulū muntelui.

Dēcă ai făcutū drumulū pe josū până aici, pentru întōrcere sē te ascepte trāsura în Būdös, de unde apoi în două ore érá-și te afi la loculū de plecarea. La reñtōrcere merită sē te opresci în comuna Bicsadū și sē cercetezi fabrica de sticlăria.

Decumva n'ai poftă sē umbli ca apostoliū, ori faci escursiunea cu dōmne, atuncī tocmesce-ȳi o trāsura la pōlele muntelui, în vêrfulū căruia sē află Sânt-Ana, te scōboră și te du pe josū până la lacū, te întōrce și, érá cu trāsura, te urci până la Būdös. Drumulū până la lacū în casulū acesta sē face și călare séu cu carulū cu boi.

Trasura pe o ȳi intrégă costă 3—4.50 fl., ér' unui conducătoriū, cândū umbli pe josū, îi plătesci 1 fl.

Cale de 1 1/2 oră, de la Tușnadū, pe Oltū în josū, sē află băile nu prea ingrigite dar' fōrte folositōre în contra reumatismelorū, numite Malnaș. Dese escursiuni sē facū și aici.

Revenindū la Tușnadū mai e de observatū, că după furtuna vehementă decândū cu Munteanu et Mincovicū, a cărorū firmă românească, scandalisă nisce capete inferbentate, astădī vieța socială este foarte plăcută. In anii din urmă n'a fostū nici o disonanță.

Diure suntū destule in cabinetulū de lectură maghiare și germâne, românești au fostū in anulū acesta numai două, »Gazeta Transilvaniei« și »Românul.«

Ospeți au fostū in anulū acesta mai mulți ca in anii trecuți, cauza este prețulū celū ieftinū pe căile ferate. La anulū viitorū sē speră că va fi terminată calea ferată vicinală până la Sângergiu, iar' in doi ani sē dīce că are sē trecă calea ferată și pela Tușnadū. In casulū acesta băile de aici sē vorū ridica la nivoulū unde li sē cuvine sē ajungă.

Intrē românii. cari au cercetatū băile in estū-anū, am vĕdūtū pe dlū Onaciū cu soția, Josifū Popū jude din Tĕrgulū Mureșului, Mih. Cîrlea notariū publicū cu soția, Jordanū Munteanū, N. P. Petrescu cu soțiile, din Brașovū, adv. Filipū, adv. Sam. Popū, comers. G. Ivascu cu amabila-i fică din Abrudū, majorū auditorū Mihălțianū, Dr. Clojă, inginerū Beleş cu soțiile din România, Sabadeanū și prof. Ciofleac din Brașovū, dōmnele Cristea din Sibiiū, Oncū din Aradū cu gingașa-i soriōră, d.-na Truța din Aradū, dlū redactorū alū Dv. N. F. Negruțiu, protop. Rusū din Sibiiū cu nepōta, adv. Csato din Blașiū cu două domnișōre și adv. Dr. Ilea.

Remarcabilū este, că toți israeliții din România vorbescū aici românește, dar' cu durere și măhnire trebuie sē amintescū că două familii fruntașe române din țera nōstră, pare că și-a uitatū in anulū acesta de totū dulcea și armoniōsa limbă română, pentrucă ostentativū le-amū auditū vorbindū totū unguresce chiar' și cu copii lor. Mare aberațiune.

Sesonulū de băi incepe la 15 Iunie și țene până la 15 Sept. De comunū timpulū din urmă este celū mai frumosū.

Până la ultima Iunie au sositū in estū-anū 120 ospeți, din 1—15 Iulie 405, din 15—31 Iulie 523, din 1—20 Augustū 248, totalū până astădī 1296 ospeți.

Moșulū.

DIVERSE.

Cronică. — Școlă română de fete in Aradū. In 1 Octomvre n., sē va deschide in Aradū școlă superiōră de fete a Reuniunei femeilorū române de-acolo. Școlă va avē caracterū confesionalū gr. or., va fi de 6 clase și va avē unū internatū.

Pentru înființarea unui episcopatū românū in Macedonia stăruiescū țiariele din România liberă; și cu totū dreptulū căci Românii suntū foarte numeroși in Macedonia și au și școlele lorū naționali: pentru ce dar' sē nu aibă și Clerulū lorū independente supusū episcopatului naționalū și nu la episcopatulū grecescū. Cum sa datū Bulgarilorū episcopatulū naționalū cu trei episcopi de-odată: de ce sē nu sē dé și Românilorū unū episcopatū românū independente!?

Femeile române din Perivole (Macedonia) au bătutū cum sē cade pe trimisulū episcopului grecū, care mersēsē acolo spre a inchide beserica pentru că preotulū localū românū Dimitrie Constantinescu nu slujesce in limba grecescă ci in cea românească.

D-lū Dr. Asachi, profesorū la universitatea din Bucuresci, a fostū numitū vice-președinte alū congresului de medici din tōtă lumea, ce sē țene in Berlinū, și președinte alū secțiunei de patologiă generală.

Stupariū românū premiatū la espozitiunea din Viena. D-lū Augustinū Deganū, invĕțatoriū diriginte grănițerescū in Vetelū a obțenutū din partea juriului dela espozitiunea din Viena, care sa deschisū in Maiū și sē va inchia cu finea lui Septemvire a. c., diplomă de recunoscintē și doi galbeni imperiali pentru obiectele espuse din ramulū stupăritului.

Unū talentū necunoscutū. In comuna Dragū sē află unū românū cu numele Joanū Mezei, care este unū sculptorū de prima ordine, dar' fără ca Românii sē scie despre dînsulū. Că nu sciu și n'au auditū nimicū, acēsta este ușorū de explicatū, deōrece elū ca copilū tinerū, orfanū, a luatū lumea in capū; a mersū prin Sērbia, Turcia etc. de unde rēntorcându-sē a adusū cu elū o mulțime de cunoscintē, precum cunoscintă perfectă alorū 4 limbi și multă indemănare in arta șculpturii. Ca sculptorū a lucratū la baronulū Bánffy din Valasut, care la diferite espozitiuni de artă a câșcigatū cu lucrările lui Mezei decorațiuni și recunoscintă de laudă. Conte Teleki Sándor scrie in opulū seu »Egyról másról« tom. II. pag. 197 următōrele despre Bánffy și Mezei: »Bánffy nem maga készíti... ott van a hires naturalista Mezei János.« Recomēndămū cu tōtă căldura publicului româneșcū pe acestū artistū. Elū are o mulțime de mobile de casă șculptate in diferite stiluri. Voiesce a le vinde ri cu banii a face o fundațiune pentru studentii șomâni sēraci.

O carte vechie. In urma stăruințelorū dlui T. Djuvara, agentulū diplomaticū alū României in

Bulgaria, guvernul bulgaru a avut amabilitatea să împrumute Academiei române, pentru studiu, o bibliă slavonască tipărită la 1492 în Transilvania la Alba-Julia și care aparține mănăstirii St. Ioan din Rumelia-orientală. D-lu Djuvara a adus din Sofia această vechie carte și a dus-o la Academie, unde s'ar voru fotografia mai multe pagine din trênsa.

Astra, romanu alu Carmen Sylvei, (Regina României) apărut și în »Romanulu«, a fost tradus în limba francesă și editat de librăria Perrin din Parisu.

Sănătatea omului și mașina de cusut. Cu ocaziunea conferințelor internaționale, ce s'au ținut la Berlinu pentru a rezolva cestiunea lucrătorilor, doctorul Hensgen a atras atențiunea celor în dreptu asupra întrebunțarei mașinei de cusut, care strică foarte multu sănătatea atât a bărbaților, cât și a femeilor, cari lucră cu ea. Cu date câșcigate prin lunga sa esperință, elu a aretat într'unu articolu de revistă cum femeile cari lucră cu mașina, sunt bolnăviciose, nascu copii mai pușini și mai slabi ca celelalte, după cum a aretat și acea, cât de multu acestu felu de ocupațiune impedează circulațiunea sângelui, face pe omu se-și perdă pofta de mâncare și se ajungă cu timpul anemicu. Interesantă este mai alesu statistica în care se arătă, cum fete vesele și sănătoșe, devenind cusătoreșe, cu timpul devin nêrvose până la isteriă. Elu a propus deci și rogatu congresulu să ia măsuri și pentru reglementarea lucrării cu mașina de cusut.

Notițe. Definițiua ciudată a pianului. Japoneșii, cari au cercetat antăia dată Europa, au trimis în patria loru o definițiua de totu ciudată a pianului. — »Europeni«, scriau ei în repôrtele lor, »sciu să stôrca dela unu animalu mare, cu patru pețiore, nisce sunete de totu melodiöse. Unu bărbatu, dar' mai de multe ori o femeia, se așeză inaintea animalului și călcându pe coda mirăzaniei și lovindu-i dinții albi cu degetele, îl sillesc să cânte cu voce foarte plăcută.«

Mama prevădătoare. Nu de multu sosi în Orel, pentru a petrece câțva timpu, soșia unui comerciantu rusu cu fiica sa și trasé într'unu hotelu. Rugate să se inscrie în registrulu străinilor, mama scrisé după numele de familiă următorele: »soșia unui comerciantu din Dmitrowsk cu fiica sa nemăritată Sașa (19 ani de etate,) 10,000 ruble zestre, peru blondu deschis, năsuțu tēmpitu și grosșiore în cei doi obrazii, defecte corporale ori alte semne caracteristice n'are.

Mijlocu pentru a recunoștea aurulu. — Se întemplă adeseori că cineva se aibă trebuință a se asigura, decă unu obiectu ôre care este de auru seu nu. Êtă unu mijlocu ușoru ce se pôte întrebunța de totă lumea: Să ia o cremene și să frécă obiectulu de ea. Prin această frecare se produce pe cremene o dungă metalică. Să apropiă de această dungă unu chibritu cu puciosă, aprinsu. Decă obiectulu este de aur, dunga rămâne lucitoare, ér de nu ea să înegresce.

Păstrarea merelor în stare prospetă timpu mai îndelungat, foră de a-și perde aroma, se pôte face în modul următoriu: Să ia nêsip forte finu și curat, acela se inferbintă pe plăci (table) de tinichea seu și de metalu, dar' nêsipulu să nu fie prea îndesat, — după acea punându-se pe unu locu uscat și aerosu, să lasă să se recorască bine. În acestu nêsip se aședă merele cele mai sănătoșe și nelovite ori nevătēmate, așa ca să nu ajungă unulu la altulu. Vasulu în care se aședă apoi merele să fie câtu să pôte de bunu, spre a nu pētrunde aerulu în elu. Să pune unu rēndu de mere, nêsip și érá-și mere și umplēndu-se să închide bine cu unu fundu.

Conservarea carnei prospete. În Viena sa inventat unu procedeu pentru conservarea carnei prospetă fără a întrebunța ghiață. Prin acestu mijlocu s'ar pôte conserva: Carnea de vacă 14 zile, cea de porc 8 zile, cea de vițel 6 zile. Procedulu este următoriu: Să arde în interiorulu unor cutii unu felu de luminari speciale, la fie-care doue zile și în tēmpu de 10 minute; inainte de a aprinde lumina să astupă cutia, lăsându-se carnea la aeru, acestu procedeu costă de 8 la 10 ori mai pușinu decatu procedulu prin ghiață.

Păstrarea cafelei. Cafeua este foarte primitore de umedă și mirosuri ce își însușesc fiindu alătura cu alte coloniale cu mirosuri. Bunătatea cafelei constă nu numai în pecia ei, ci mai cu sēmă în modul cum a fostu recolectată în colonii, cându s'a coptu bine, pe vreme uscată, ferită de ploii și de umedă; cum a fostu de bine impachetată în saci, cum a fostu adusă pe mare, cum a fostu ținută prin băcăniile nôtșe, prin cămări, cum a fostu prăjită și rēșnită. Cafeaua fiă rășnită seu neprăjită trebuie ferită de vecinătatea piperului, romului și altor lucruri cu mirosulu tare. Decă se amestecă cu făină de rădăcină de cicore, cu bobe de orzu seu de sēcară prăjite își perde aroma ei naturală, de asemenea decă se prăjesc pre tare seu pre pușinu. O vechiă gospodară din Rîmnicu forte amătore de cafea bună își spunea, că nu e permis a se pune în cafea alteva de câtu migdale prăjite care îmbunătățescu multu cafeua și nici a se tiné cafeua, prăjită și îndesată, altfelu decatu în cutii bine astupate.

Necrologiă. Emiliu Vlassa, oficalu la judecătoria reg. cercuală din Blașiu după unu morbu greu și îndelungat, provăditu fiindu cu ss. sacramele ale moribunților, în 20 l. tr. a. c. la 12 ôre din di, în alu 44-lea anu alu vieții și alu 13-lea anu alu fericitei sale căsătorii, și-a datu nobilulu seu sufletu în mânil Creatorulu — deplânsu de soșia, fii, părinți, sorori, cumnați, unchi, nepoți și mulțime de rudeni, amici și cunoscuți.

Rozaliă Secuiu din Fizeșulu Gherlei după o suferință grea de 4 luni în morbu de plumăni în etate abia de 15 ani în 1-a Augustu n. a. c. și-a datu nobilulu sufletu în mânil Creatorulu, lăsându în doliu pe părinți, frați, surori, cumnați, cumnate și numeșosi consăngeni, amici și cunoscuți.

Fia-le țerina ușioră și memoria binecuvēntată!

GLUME.

Judecată bene primită. Președintele: Fiind'că sa doveditū pe deplin asupra d-tale acusa de poligamiā, tribunalul sa vēcutū silitū a-ți dicta cea nai asprā pedepsā. (Acusatulū ȳlārge.) Pentru crima comisā ve-i avea de-a suferi o inchisōie gica de trei ani de ȳile. (Acusatulū zimbeșce.)

Pre ședintele: Așa de ȳlăcutā aflī judecata dictatā cā incā i-ți vine a zimbi!? Apelezi oī ba?

Acusatulū: Nu apelezū, pentru-cā mē așeptam la o pederpsā nai gica. Mē temeam cā va trebui sē mē reñtorcū la tōte ei femeile mele

Bōlā rea. — Bārbatulū: Da in ce pāti-meșce soȳia mea de o trimiți la Carlsbad.

Mediculū: D'apoi spunēndu-ți adevērulū, ea pāti-meșce fōrte greū in mania bāilorū.